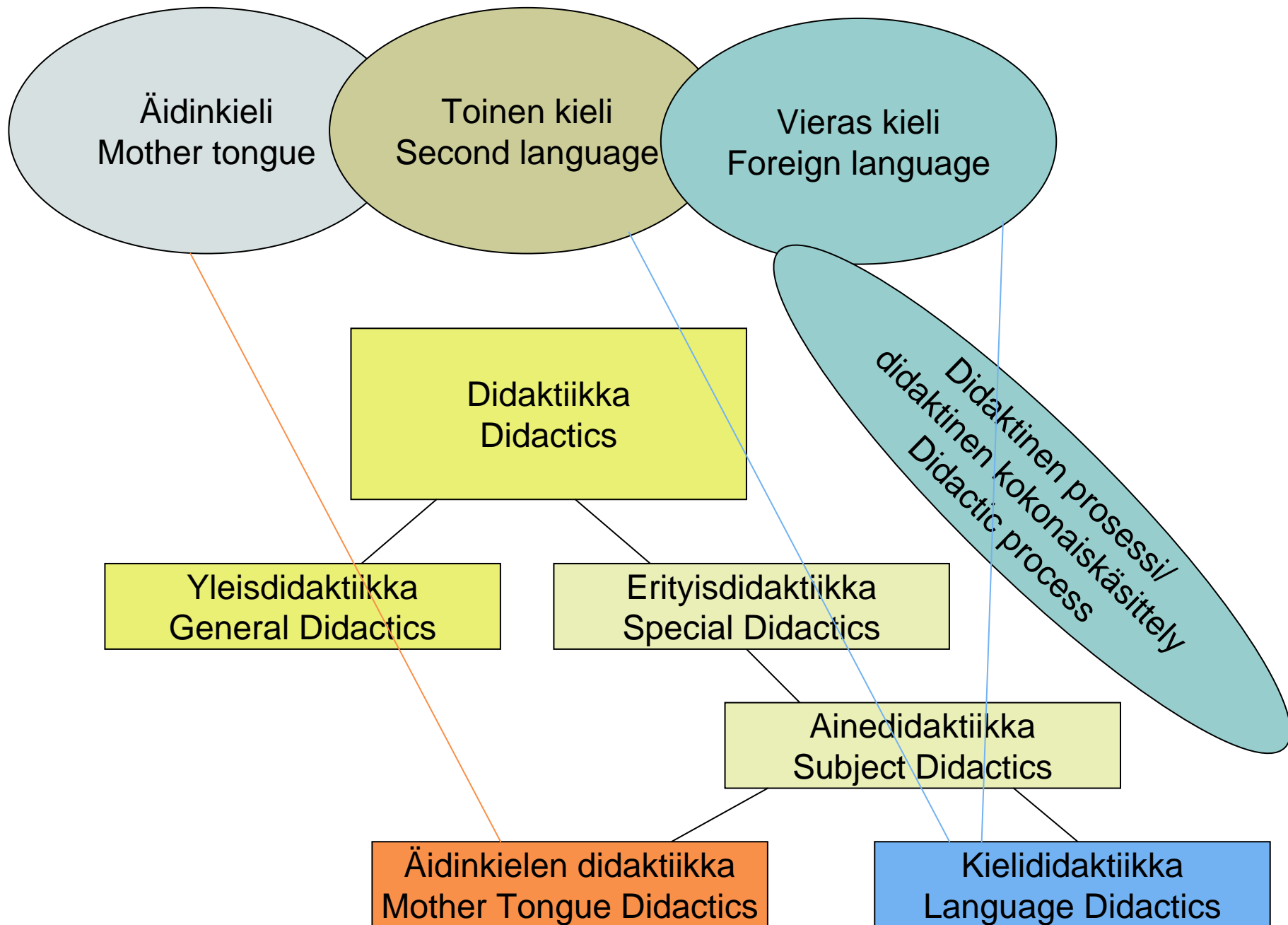
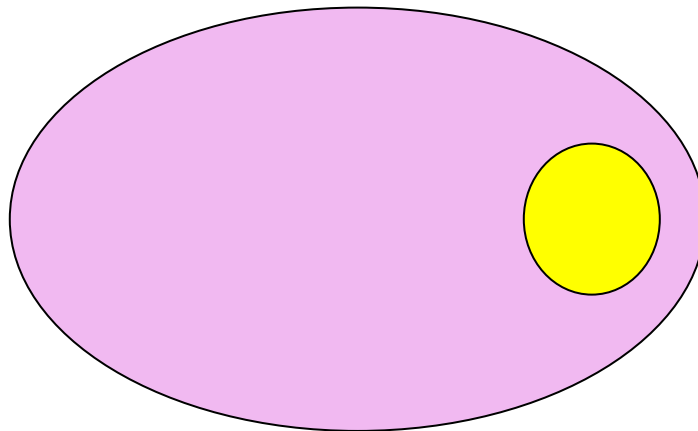
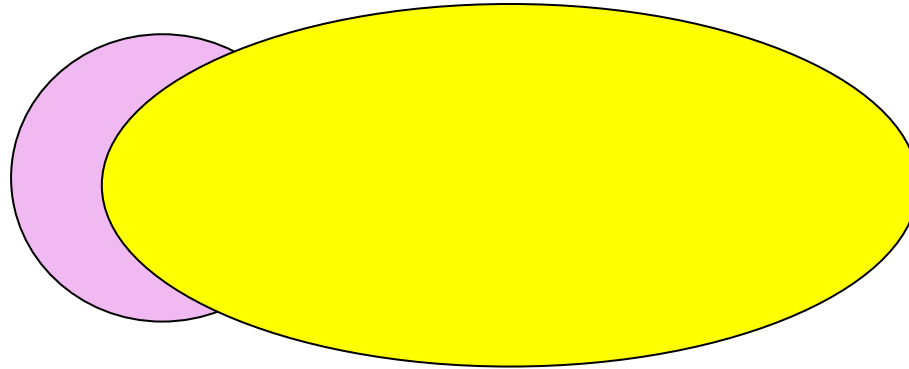
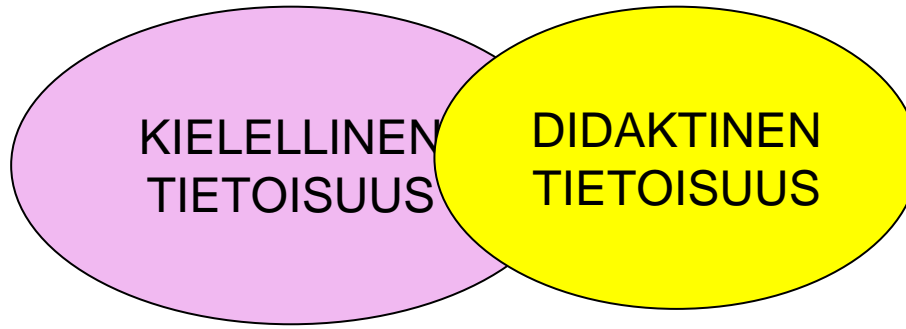

Viittomakielen didaktiikka

Sign Language Didactics

Viittomakielen opetus sekä äidinkielenä
että vieraana kielenä: opetuksen
suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi.
SL teaching as mother tongue and foreign
language: planning, implementation and
evaluation

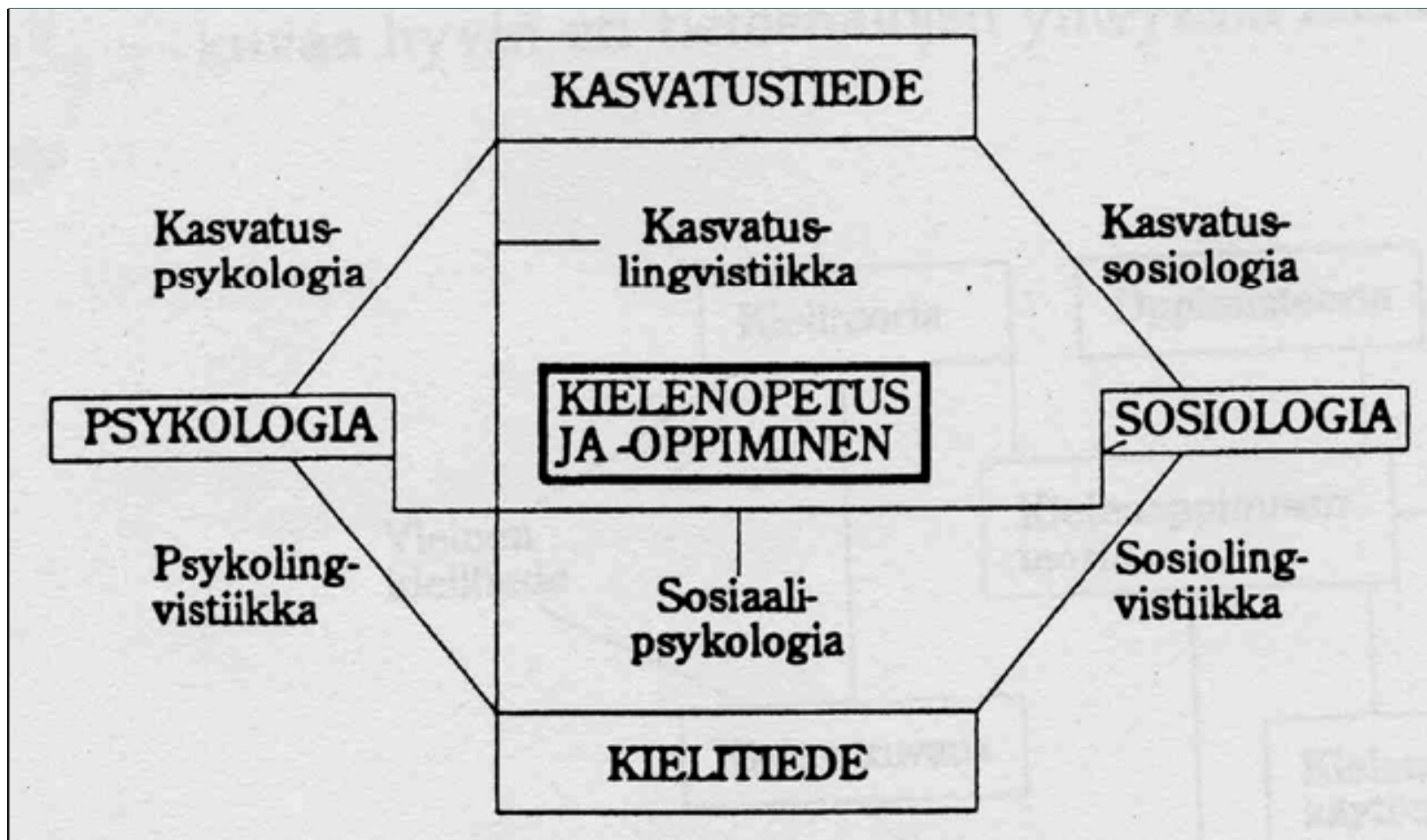

Oppimistavoista/ways of learning, metalinguistic perspective

- dialoginen oppiminen / dialogue learning
- paljon reflektointeja omasta suhteesta kieleensä, identiteettiinsä / a lot of reflections on one's own relationship to one's own language, identity
- kykyä astua vähitellen oman kielen ulkopuolelle ja tarkastella sitä metakielellisestä perspektiivistä käsin / how to step out from one's own language and then observe it from a metalinguistic perspective.
- Äidinkielen, toisen kielen ja vieraan kielen käsitteet / concepts of mother tongue, second language and foreign language
- Käsitteet viittomakieltä käyttävä ja viittomakielinen / concepts of sign language user and native signer
- http://www.oph.fi/info/ops/pops_web.pdf:

Kuvio 1. Kielididaktiikka ja kontaktialat (A-L. Leino, 1979, s. 16).

Kuvio 2. Kielenopetusta ja -oppimista tutkivat tieteet (Laihiala-Kankainen, 1993, s. 21).

Taulukko 2. Kielididaktiikan, kielen, kielitaidon, kieltenopetuksen ja kielen oppimis- ja omaksumisteorioiden muuttuneita painotusalueita.

<i>Kielididaktinen painotus</i>	OPETUS-oppiminen	opetus-OPPIMINEN	OPETUS-OPISKELU-OPPIMINEN
<i>Kieli</i>	opetuksen kohde; kieli koodina	välineaine; tai toaine	taito-, tieto- ja kulttuuriaine; valtauttava mediaattori
<i>Kielitaito</i>	kielitieto; grammatikaalinen kielitaito	pragmaattinen, funktionaalinen ja viestintästrateginen kielitaito	viestinnällinen kulttuurienvälinen kielitaito
<i>Kieltenopetus</i>	kielioppi–käännös	”suljetut metodit” esim. audio-lingvalismi, drillimetodiikka	viestinnällinen; kriittinen, metodisesti eklektinen lähestymistapa; kielikasvatus
<i>Kielen oppimis- ja omaksumisteoriat</i>	nativistiset	ympäristö- ja interaktiiviset	ekologiset

-
- EDU - Viittomakielisten oikeudet äidinkielen opetuksessa
 - <http://www.vane.to/Op1.doc>
 - Viivi
 - Suomalainen viittomakieli – Wikipedia

- **Viron kielen opetusta Turussa**

- Irina Kollo opettaa viron kieltä kuluvana lukuvuonna (2002-03) kolmessa ryhmässä Turussa. Samassa ryhmässä saattaa olla oppilaita 1-12 eri luokasta, vaikka pyrkimyksenä on ollut muodostaa yhtenäisiä ryhmiä. Tämä on haastavaa niin opettajalle kuin myös oppilaille. Seuraavaan on koottu Irinan ajatuksia ja kokemuksia työstä viron kielen oman äidinkielen opettajana.
- *Oman äidinkielen opetuksen pulmia*
- Oman äidinkielen opetukseen pitäisi kuulua kaikki valtakunnallisissa päättökriteereissä arvioitavat osa-alueet. Mutta kuinka paljon ehtii kahdessa viikkotunnissa? Miten arvioida oppilaiden osaamista? Järjestääkö tasokokeet eri luokkatasoille? Arvosana on sinänsä aina jossain määrin subjektiivinen. Jotkut suomalaiset luokanopettajat eivät edes arvosta oman äidinkielen arvosanaa, koska heidän mielestään ei ole riittävää näyttöä siitä, millä perusteella oppilas on arvosanan saanut. Ihanteellista olisi, jos arvosana 8:n tiedot ja taidot olisivat samantasoisia koko Suomessa. Opetussuunnitelmia pitäisikin yhtenäistää eikä pahitteeksi olisi myöskään valtakunnallinen viron kielen päättökoe 9. luokalla (ja vastaava myös muissa kielissä).
- Myös valmis oppimateriaali kahta viikkotuntia varten olisi tarpeen. Viron kielessä ei ole niinkään kyse oppimateriaalin puutteesta, vaan vaikeudesta valita sopivaa materiaalia kahta viikkotuntia varten. Tärkeää on siis onnistunut rajaus. Kun oppilaiden kirjo samassa ryhmässä on valtava, on tärkeää, että opetus on hyvin hallittua ja rajattua.
- Avustaja voisi silloin tällöin olla luokassa mukana. Varsinkin jos opettaja on koulutuksessa, olisi hyvä, jos avustaja voisi ohjata oppilaita. Esimerkiksi työvoimatoimiston kautta saattaisi löytyä innokas harjoittelija.
- Oman äidinkielen opettaminen on kaiken aikaa kokeilua, onnistumisia, epäonnea ja taas kokeilua. Irina Kollo toteuttaa tällä kertaa heterogeenisissä ryhmissään yhdysluokan mallia. Hän valitsee ryhmälle yhteisen teeman esim. tekstin, kielioppiharjoitukset ja kuuntelutehtävät. Aihe on kaikille sama, mutta vaativampi spiraalimaisesti ylöspäin. Irinan kokemusten mukaan oppilaat pitävät näistä yhteisen teeman tunneista.

VIITTOMAKIELEN

DIDAKTIikka JA OPETUSHARJOITTELU 6 ov

Sign Language Didactics and Teaching Practice

- **Perehtyminen ensimmäisen kielen oppimiseen kouluiässä ja äidinkielen opettamiseen sekä toisen kielen oppimiseen ja opettamiseen / First language learning, mother tongue education and second language learning and teaching**
- **Visuo-gesturaalisen modaliteetin vaikutus kielen oppimiseen ja opettamiseen./ Visuo-gestural modality and its effect on language learning and teaching**
- **Viittomakielen opetus sekä äidinkielenä että vieraana kielenä: opetuksen suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi / Sign language teaching as mother tongue and foreign language: planning, implementation and evaluation**
- **Viittomakielen opetusmenetelmiin perehtyminen ja materiaalin suunnittelu / Engaging in methods and planning learning material**
- **Luento, harjoitustyöt ja kirjallisuutta sekä opetusharjoitteluun ja arviointiin osallistuminen, asiantuntijaluennot / Lectures, home assignments, literature, teacher training, evaluation, guest speakers**

- **Kurssisuunnitelma**
- **Viittomakielen opetus sekä äidinkielenä että vieraana kielenä: opetuksen suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi / Sign language teaching as mother tongue and foreign language: planning, implementation and evaluation**
- **Äidinkielenä opetus: Päätöharjoittelu keväällä 2005:**
 - Opetusta 12 – 15 tuntia, suunnittelua 24 – 30 tuntia ja arviointia 12 – 15 tuntia, yhteensä 48 – 60 tuntia
- **Vieraana kielenä opetus: Johdantokurssi OKL:n 1. vuosikurssilaisille: 24 tunnin paketti + 4-5 sivun tekstimateriaali kuurojen yhteisöstä ja kulttuurista.**
 - Opetusta 24 tuntia, suunnittelua 48 tuntia ja arviointia 12 tuntia, yht. 84 tuntia

- **Luento, asiantuntijaluennot / Lectures, home assignments, literature, teacher training, evaluation, guest speakers (Leiwo, Supalla, Humphries, Takkinen, saamelaisten edustaja):**
 - 50-60 tuntia
- **Kirjallisuutta ja omatoimista työskentelyä:**
 - 50 tuntia
 - Viittomakielen opetusmenetelmiin perehtyminen ja materiaalin suunnittelu / Engaging in methods and planning learning materia

**Asiantuntijaluentoja
50 – 60 tuntia**

**Äidinkielen opetus / mother
tongue teaching:**

Päätösharjoittelu keväällä 2005:

Op. 12–15 h, suunn.

24 – 30 h ja arv. 12–15 h

Yht. 48 – 60 h

**Kirjallisuutta ja
omatoimista
työskentelyä 50 tuntia:
Viittomakielen opetusmene-
telmiin perehtyminen ja mate-
riaalin suunnittelu /Engaging
in methods and planning
learning material**

**Foreign language teaching
/ Vieraan kielen opetus:
SL Intro course / Johd.kurssi
OKL:n 1. vsk 24 h + 4-5 sivun teksti
kuurojen yhteisöstä ja kulttuurista.
Op. 24 h, suunn. 48 h ja
arv. 12 h, yht. 84 tuntia**

Note!

- 11.12.2004 SL Event here at our uni could be included in part of experts' lectures, just participate!
- One example of "Independent work": follow 4 hrs SL teaching as mother tongue and 4 hours as foreign language. Use literature to analyze teaching and evaluating methods used.

Following sessions Spring 2005

- 13.1.2005 10-12
- 18.1.2005 16-18
- 20.1.2005 16-18
- These sessions will be mainly used for planning SL course for OKL students

CURRICULUM

LANGUAGE ATTITUDE

LANGUAGE USE

Functional approach

Criteria of mother tongue

INTERNAL

EXTERNAL IDENTIFICATION

Basic concepts

TEACHING/LEARNING LANGUAGE

Sign Language Users

BSL preferred or only language

Native signers/SL persons

Mother tongue

1st language

2nd language

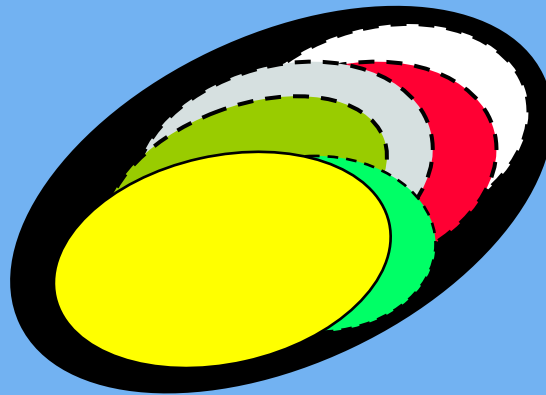
Foreign language

Spoken language preferred or only language

More or less bilingual

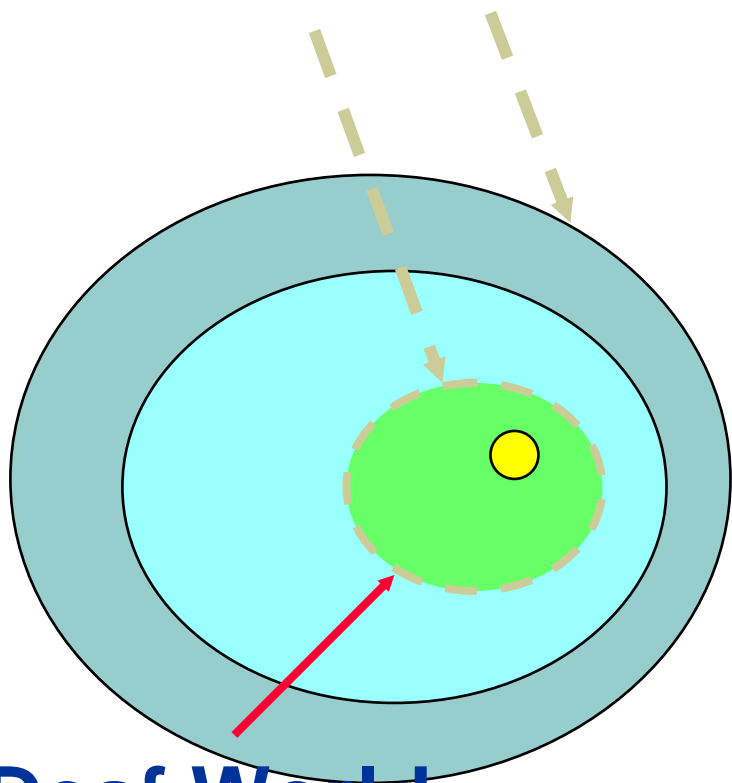
SL as mother tongue/1st language

- Deaf: Parents SL as 2nd- or foreign language
- Deaf: Parents SL as Mother/1st language
- Hearing: Parents SL as Mother/1st language
- Deaf with Deaf sibling/s
- Hearing with Deaf sibling/s
- child has learned SL outside his/her family

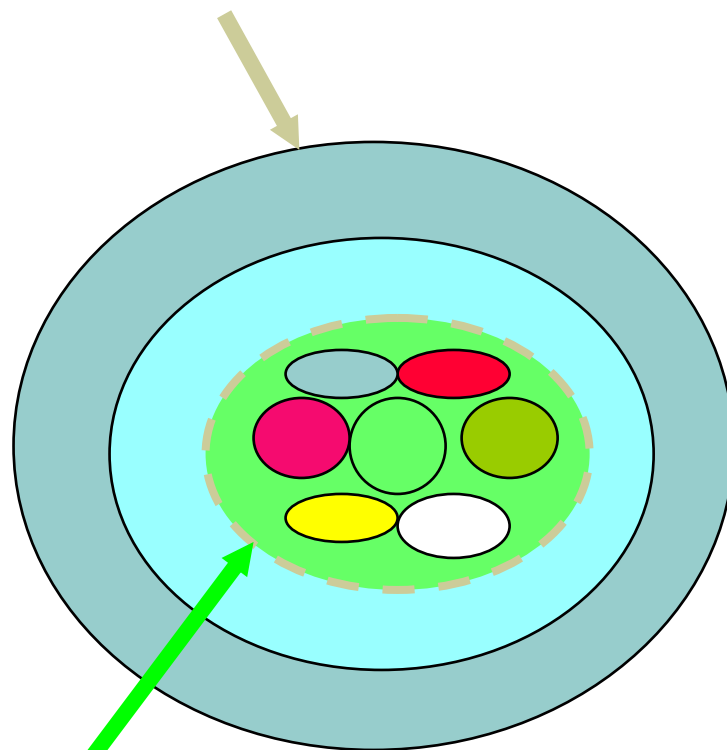

Deaf Community Sign Language

users

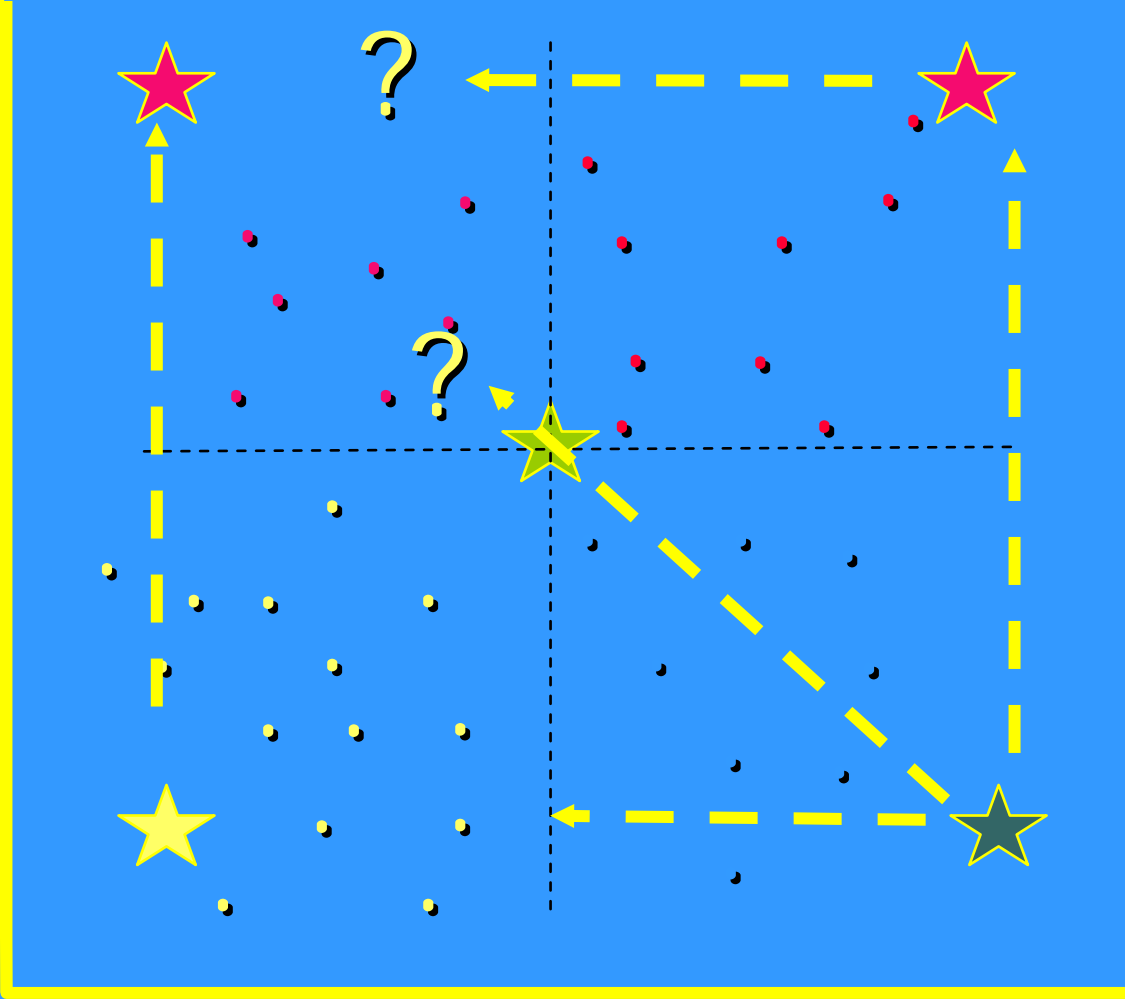
Deaf World

SL as first language

bilingual

monolingual

Deaf

Hearing

Native signer

- S/he is the deaf/hearing/hard of hearing person, whose mother tongue or first language is Finnish Sign Language. S/he has learned it as first language. It is the language s/he commands the best and/or it is the language s/he uses it mostly in her/his everyday life. It is the language with which s/he identifies as a user of it”.
 - FAD Sign Language Committee, 1999

- **Definition bases on 3 crucial elements:**
- **1) how and when the person has acquired/learned language**
- **2) how s/he commands it and**
- **3) how s/he identifies with it**

- **Note! S/he is often more or less bilingual and bicultural (OR multilingual and multicultural)**

Didaktiikka

- Didaktiikka voidaan määritellä opettamista koskevaksi tieteenksi, jossa tutkitaan opetuksessa vallitsevia olosuhteita ja niiden vaikutusta. Didaktiikka on keskeinen kasvatustieteen osa-alue. Didaktiikka jakautuu kahteen osaan: normatiiviseen ja deskriptiiviseen didaktiikkaan. Normatiivista didaktiikkaa ovat opetuksen teorioista johdetut opetuksen suunnittelua, toteutusta ja arviointia koskevat normatiiviset toimintaohjeet. Deskriptiivinen didaktiikka on kuvailevaa didaktiikkaa. (Kari, Koro ja Nöjd, 1990, s. 3 ja 6-7.)
- Didaktiikan käsitettä voidaan eritellä didaktisen prosessin näkökulmasta. Tällöin tarkastellaan erikseen tavoitteita, opetussuunnitelmaa, opetusprosessia ja arviointia. (m.t., s. 3.)
- Toisistaan on erotettavissa yleinen didaktiikka ja erityisalojen didaktiikat. “Yleinen didaktiikka tutkii erilaisia opetustilanteita ja luo tulosten pohjalta opetusta yleisellä tasolla kuvaavaa teoriaa. Erityisdidaktiikka selvittelee opetuksen toteutusta lähtemällä jonkin opetuksen keskeisen osatekijän ominaisuuksista. Lähtökohtana voi olla oppilaiden yleinen kehitysvalmius (esim. alkuopetus, aikuiskasvatus), oppiaine (ainedidaktiikka), tavoitteet (ammattikasvatus) tai oppimateriaalit (oppikirjadidaktiikka).”

-
- Didaktiikka (opetusoppi) on kasvatustieteen osa-alue, jonka tutkimuskohde on opettaminen ja oppiminen. Toisena didaktiikan perustieteenä on myös kasvatopsykologia.
 - "didaktiikan tehtävä on etsiä ja keksiä sellainen menettelytapa, että opettajan työ supistuisi vähempään, mutta oppilas kuitenkin oppisi enemmän; että koulusta vähenisi meluava touhu, kyllästys ja turha työ; että koulu tarjoaisi suurempaa levollisuutta, työniloa ja perusteellista edistymistä" (J.A.Comenius)
 - Didaktiikka jakautuu **yleiseen** ja **erityisdidaktiikkoihin**. Yleisdidaktiikka käsittelee opetuksen yleisiä periaatteita ja menetelmiä. Erityis- tai ainedidaktiikka käsittelee tietyn aihealueen (esimerkiksi matematiikka, kielet, hoitaminen) opettamisen erityiskysymyksiä. Puhutaan myös **kuvailevasta** sekä **normatiivisesta** didaktiikasta. Kuvaileva didaktiikka kuvaa tosiasioita sellaisenaan, normatiivinen didaktiikka myös arvioi esimerkiksi erilaisten opetusmenetelmien soveltuvuutta tai tehokkuutta. Edellä oleva lainaus Comeniukselta edustaa lähinnä normatiivista didaktiikkaa.
 - Tietyn aihekokonaisuuden **didaktinen kokonaiskäsittely** tarkoittaa koko oppimisprosessin huomioimista opetuksen suunnittelussa. Esimerkiksi pelkkä asiasisällön valinta tai havainnollistamisen tai arvioinnin suunnittelu ei vielä ole didaktista kokonaiskäsittelyä. Näkemys siitä, mistä eri vaiheista "täydellinen" oppimisprosessi koostuu, vaihtelee riippuen oppimiskäsityksestä.

-
- “Opettaja tarvitsisi kaiken kaikkiaan mahdollisimman laajaa ja ennen kaikkea syvää tietoisuutta kasvattamisesta, opettamisesta ja opettamisen sisällöistä. Kutsuisin sitä kielellisen tietoisuuden sukulaiseksi, **didaktiseksi tietoisuudeksi**. Tämä tietoisuus ilmenee siten, että opettajalla on käsitys siitä, miksi hän menettelee niin kuin menettelee. Kun oppia karttuu, se merkitsee väistämättä, että väitelauseiden sijaan tulee yhä enemmän kysymyslauseita. Didaktinen tietoisuus on ennen kaikkea kysymysten asettelua. Miksi teen näin? Miksi en tekisi noin? Kysyjä – päinvastoin kuin vastaaja, jos kysyjän ja vastaajan rooleista puhutaan myös vertauskuvallisesti – ei tule koskaan valmiiksi.”

- *Tuomo Jämsä*

Kielididaktiikka

Language didactics

- Kielididaktiikka tutkii vieraan ja toisen kielten opetusta monitieteisesti ja kulttuurienvälisen viestinnän huomioon ottaen. Se sisältää vertailevaa, soveltavaa ja kehittämistutkimusta erilaisten kielenoppimis- ja -omaksumisteorioiden sekä opetus-, opiskelu- ja oppimisstrategioiden näkökulmasta.
- Viime vuosina kielididaktiikan käsite on laajentunut kattamaan didaktisen opetus–opiskelu–oppimisprosessin kokonaisuudessaan, syvästi ymmärtävässä eurooppalaisessa merkityksessä. Didaktiikan näkökulmasta keskiössä ovat opetus ja opiskelu, joiden kautta voidaan vaikuttaa oppimiseen.

-
- Kielididaktiikassa on myös otettava huomioon muutokset, jotka ovat tapahtuneet käsityksessä vieraasta kielestä. Vieraskieli ei ole enää vain välineaine; se on taito-, tieto- ja kulttuuriaine. Samoin on muuttunut käsitys kielitaidosta ja kieltenopetuksesta ja -opiskelusta.
 - Vieraiden kielten didaktiikka toimii tiedetaustana kieltenopetukselle, joka parhaimmillaan johtaa monipuoliseen ja ihmisen elämää monin tavoin valtauttavaan kielitaitoon.

-
- Artikkeleja: Tella, S. & Harjanne, P. Kielididaktiikan nykypainotuksia. Didacta Varia 2 (Hyväksytty). Harjanne, P. 2004. Yksi polku opettajasta tutkivaksi opettajaksi – intressinä vieraan kielen viestinnällinen suullinen harjoittelu. Teoksessa Loima, J. (toim.) Theoria et Praxis. Viikin normaalikoulun julkaisuja 1, 49-69.
http://www.vink.helsinki.fi/files/Theoria_yksipolku.html
 - Tella, S. & Harjanne, P. Vieraiden kielten didaktiikka, opetus–opiskelu–oppimisprosessi ja kieltenopetus. Teoksessa Ahonen, S. (toim.) Eurooppalainen ulottuvuus. Ainedidaktinen symposiumi. 6.2.2004. Helsingin yliopiston soveltavan kasvatustieteen laitos. (Painossa) Harjanne, P. 2003 . Suullisen kielitaidon harjoittelu didaktisen opetus–opiskelu–oppimisprosessin viitekehyksessä. Teoksessa Meisalo, V. (toim.) Aineenopettajankoulutuksen vaihtoehdot ja tutkimus 2002. Ainedidaktiikan symposiumi 1.2.2002. Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitos. Tutkimuksia 241, verkkojulkaisu, 404–420.
<http://www.malux.edu.helsinki.fi/okl/tutkimus/ad2002/artikkelit/main.htm>]
 - Harjanne, P. 2003. Vieraan kielen viestinnällinen suullinen harjoittelu pedagogisena toimintana. Teoksessa Sinevaara-Niskanen, H. & Rajala, R. (toim.) Kasvatuksen yhteisöt - uupumusta, häirintää vai yhteisöllistä kasvua? Rovaniemi: Lapin yliopisto (Lapin yliopiston kasvatustieteellisiä julkaisuja; 2).

Mother tongue

n. 1. One's native language.

- **2. A parent language.** The American Heritage® Dictionary of the English Language, Fourth Edition copyright ©2000 by Houghton Mifflin Company. Updated in 2003. Published by Houghton Mifflin Company. All rights reserved.
- **Noun1. mother tongue - one's native language; the language learned by children and passed from one generation to the next**
- first language, maternal language
- natural language, tongue - a human written or spoken language used by a community; opposed to e.g. a computer language
- <http://www.thefreedictionary.com/mother%20tongue>

First language

Noun: 1.first language - one's native language; the language learned by children and passed from one generation to the next

Definitions of Mother Tongue on the Web:

- refers to the first language learned at home in childhood and still understood by the individual at the time of the census.
www12.statcan.ca/english/census01/Products/Analytic/compani on/abor/definitions.cfm
- Language customarily spoken by a person before coming to the United States
www.ngsgenealogy.org/Resources/coursetwo/resources/glossary/m.htm
- The first language spoken in an individual's home in his early or earliest childhood; one's first language or native language.
www.retta.org/study/word-day.htm
- one's native language; the language learned by children and passed from one generation to the next
www.cogsci.princeton.edu/cgi-bin/webwn

-
- From [Susan Munroe](#),
Your Guide to [Canada Online](#).
FREE Newsletter. [Sign Up Now!](#)

Definition: Mother tongue is the first language a person learns to speak.

Terra Lingua definition:

- **Mother tongue:**
- Short definition: the mother tongue(s) is/(are) the language(s) one has learned first (provided it is a language one can express oneself fully in) and/or (voluntarily) identifies with.
- DISCUSSION
- The former Director of the Central Institute of Indian Languages, Debi Prasanna Pattanayak: "Places are not geographical concepts; they exist in people's consciousness. So does the concept of 'mother tongue'. It is not a language in the general sense of the word, neither is it a dialect. It is an identity signifier waiting to be explained" (1992).
- In the literature there are several different ways of defining mother tongues. I have distinguished between four different criteria for the definitions: origin, identification, competence and function (for details, see Skutnabb-Kangas 1984, Chapters 2-4; 2000, chapter 3):

CRITERION	DEFINITION
1. Origin	the language(s) one learned first (the language(s) in which one has established the first long-lasting verbal contacts).
2. Identification a) internal b) external	a) the language(s) one identifies with/as a native speaker of; b) the language(s) one is identified with/as a native speaker of, by others.
3. Competence	the language(s) one knows best.
4. Function	the language(s) one uses most.

	SVK	SK
Origin		
Identification: internal		
Identification: external		
Competence		
Function		

	SVK	SK	Molemmat/ Both
Origin			
Identification: internal			
Identification: external			
Competence			
Function			

	SVK	SK	Molemmat/ Both
Penni	III		IIII
Eija	I	II	IIII
Kaija		I	IIIIII
Ulla			IIIIII
Hanna	IIIIII		
Krisse		I	IIIIII
Maija	IIIIII		
Danny	IIII		III
Outi			

Four theses about the mother tongues and the definitions:

- 1. The same person can have different mother tongues, depending on which definition is used.
- 2. A person's mother tongue can change during her/his life-time, even several times, according to all other definitions listed except the definition by origin.
- 3. A person can have several mother tongues, especially according to definitions by origin and identification, but also according to the other criteria.
- 4. The mother tongue definitions can be organized hierarchically according to their degree of linguistic human rights awareness. This degree in a society can be assessed by examining which definition(s) the society uses in its institutions, explicitly and implicitly. The definition which shows the highest degree of awareness of linguistic human rights is a combination or definitions of origin and internal identification: the mother tongue(s) is/(are) the language(s) one has learned first and identifies with.
- The definition by function is the most primitive one: many people in powerless situations (speakers of indigenous or minority or numerically small languages) cannot choose which language(s) to use most, in daycare, schools, work, official contexts. Lack of use leads to less competence.

Second language

(<http://www.free-definition.com/Second-language.html>)

- A **second language** is any language other than the first, or native, language learnt and used because of geographical or social reasons. Linguist Eric Lenneberg uses the term in his "Critical Period Hypothesis" to mean a language consciously learned or used by its speaker after puberty. In most cases, people never achieve the same level of fluency and comprehension in their second languages as in their first language.
- Historically in Europe, the most widely used second language (or lingua franca) was Latin. It was used by the Church; by the Law (as it still is today); in Medicine (starting much later); Horticulture and biological classification of plants, animals, fruits, nuts etc.
- Latin was used so much across Europe that it was called the vulgar (or common tongue), hence why the Latin version of the Bible is called the Vulgate.
- Nowadays English is considered the world's most widespread second language, used in areas as diverse as the Internet, TV, and Radio.
- The success of English throughout the world stems from two major causes: the far reaching influence of the British Empire, and the 20th century (and continuing) dominance of America in the fields of business and entertainment. French was for a time the lingua franca in Europe. In history, both England and France were ruled by a single crown - the language used by the Royal court was French (English was considered *the peasant's language*). Afterwards, as was the case with English, the French empire spread its language through colonisation. French continues to be one of the world's most widely spoken languages.

-
- Pidgin
 - Kreoli (creole)
 - Synnynnäinen kielikompetenssi
 - Innate language competence
 - Chomsky
 - Language acquisition device (LAD)

-
- 13.1.2005 10-12
 - 18.1.2005 16-18
 - 20.1.2005 16-18
 - These sessions will be mainly used for planning SL course for OKL students

13.1. session: Planning OKL Course

- **Current situation, Saara- Lotta reports**
- **Next sessions:**
 - **Grammar/structure of SL + key areas by Ritva (18.1.)**
 - **Teaching methods (20.1.)**
 - **Learning material (20.1. 18-20)**
- **General discussion on how to teach sign language to foreign language learners (hearing, hard of hearing, deafened, parents, relatives, interpreters etc., foreign learners)**

-
- **Grammar/structure of SL + key areas by Ritva (18.1.)**
 - Teaching grammar based on learning material (Opi ymmärt. vk:tä), describing key areas with Ritva

Teaching methods (20.1.)

- Elaboration (Kristiansen)
- Teaching adult language learners
- Approaches to teach hearing learners (functional-notional approach ~ natural method, behavioristic, mixed approach), learning to look at signer as whole and facial expressions, how to use visuality and space)

Learning material (20.1. 18-20)

- Opi ymmärtämään viittomakieltä 1-5
- Viittomakieli 1
- Hely 1
- Tulin, näin ja viitoin
- Viito elävästi 1 ja 2
- Other material...
- Assignment: Choose some material you would like to introduce to your class. Study the material before presenting it and give some examples how it could be used for OKL course. Do this with your pair well beforehand.